

VÕISTLUS- MÄÄRUSED

LASKESPORT

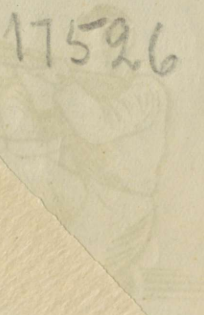

RK • PEDAGOOGILINE KIRJANDUS •

VOISINS
MARQUÉD

LASKESPORT

A-17526

Sundeksemplar

NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU juures asuv ÜLE-
LIIDULINE KEHAKULTUURI- ja SPORDIKOMITEE

LASKESPORT

VÕISTLUSMÄÄRUSED

LAHINGU- JA VÄIKEKALIIBRILISTEST RELVADEST
LASKMISES

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN

1948

Kinnitanud NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures
asuv Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee

Kaas: V. Toots

Tõlkinud 1947. a. väljaande järgi A. Rääk

14561

A-17526

Vastutav toimetaja: A. Aava

Keeleline toimetaja: L. Randman

Ladumisele antud 13. VII 1948 Trükkimisele antud 7. VIII 1948. Paber
61x86, 1/32. Trükiarv 1500. Trükipoognaid 2,5. Trükitähti trükipoognas
51200. Arvutuspoognaid 3,2 MB-06883 Tell. nr. 2351.

Trükikoda „Kommunist“, Tallinn, Pikk 2.

На эстонском языке
„Спортивная стрельба“. Правила
соревнований.

1. VÕISTLUSTE ALAD JA TINGIMUSED

§ 1. VÕISTLUSTE TINGIMUSED

1. Laskmine sõjapüssist

(1891.—1930. a. mudel, kaliiber 7,62 mm):

- a) Laskekaugus 600 m, märk nr. 3, laskeasend: lamades. Arvestuslaske 20, proovilaske 5. Arvestuslaskude laskmiseks aega 20 minutit, proovilaskude laskmiseks 5 minutit. Sihik — vaba. Püssirihma kasutamine lubatud. Toe kasutamine keelatud. Korrigeerimine lubatud.
- b) Laskekaugus 300 m, märk nr. 3, laskeasendid: püsti, põlvelt ja lamades. Arvestuslaske igast asendist 20 (kahes kümnelasulises seerias), proovilaske 18, mida igast asendist on lubatud lasta 6, kas asendi eel või kümnelasuliste seeriatega vahel. Aeg seeria (10 lasku)

laskmiseks 15 minutit, maha arvestamata ajakulu, mis ei olene laskurist. Püssirihma kasutamine on lubatud igas kolmes asendis. Proovilasud lastakse selleks eraldi määratud märki. Sihik — lahtine. Surve päästiku päästmiseks mitte alla 2 kg. Toe kasutamine keelatud. Korrigeerimine lubatud.

- c) Laskekaugus 300 m, märk nr. 9-a (ringidega rinnamärk), laskeasend: lamades. Arvestuslaske 10 (ilma proovilaskudeta). Esimene viielasuline seeria lamades käelt, püssirihma kasutamisega, teine viielasuline seeria lamades toelt. Aega iga seeria laskmiseks 30 sekundit. Püss on laetud enne signaali «Tuld»!; püssilaad toetub maapinnale. Sihik — lahtine.
- d) Laskekaugus 300 m, märk nr. 9-a (ära lõigatud vastavalt kuju kontuurile) ilmub üheks minutiks; laskeasend: lamades. Püssirihma ja toe kasutamine on lubatud. Laskude arv ei ole piiratud. Laskmise algul on püss laetud viie padruniga.

2. Laskmine vabapüssist

(püssi kaliiber ei tohi ületada 9 mm; selle raskus koos kõigi abivahenditega ei või ületada 9 kg):

- a) Laskekaugus 300 m, märk nr. 3, laskeasendid: püsti, põlvelt ja lamades. Arvestuslaske

igast asendist 40, kokku 120. Kümnelasulised seeriad lastakse katkestamatult. Igast asendist, kas asendi eel või kümnelasuliste seeriade vahel, lubatakse kokku 10 proovilasku. Proovilasud lastakse selleks eraldi määratud märki. Laskeaeg kogu harjutuseks kuus tundi. Püstiasendis on kargu (seene) kasutamine lubatud, põlvelt- ja lamades-asendis on püssirihma kasutamine lubatud. Korrigeerimine on lubatud. Iga kümnelasuline seeria lastakse eri märklehte.

- b) Laskekaugus 300 m, märk nr. 3, laskeasendid: püsti, põlvelt ja lamades. Arvestuslaske igast asendist 20, kokku 60; proovilaske igast asendist 6, kokku 18.

3. Laskmine kodumaal valmistatud väikekaliibrilisest vintpüssist

(TOZ nr. 8 ja nr. 9):

- a) Laskekaugus 100 m, märk nr. 4, laskeasend: lamades. Püssirihma kasutamine on lubatud. Arvestuslaske 20, proovilaske 5. Aega proovilaskude laskmiseks 15 minutit ja arvestuslaskude laskmiseks 20 minutit. Sihik — vaba. Laskemoon: kodumaa toode, kõigile võistlejaile ühtsest partiist.
- b) Laskekaugus 50 m, märk nr. 7, laskeasendid: püsti, põlvelt, istudes ja lamades. Arvestus-

laske igast asendist 10, proovilaske igast asendist 3. Aega laskmiseks 1 minut (keskmiselt) igale lasule. Sihik — vaba. Püstiasendis on kargu (seene) kasutamine lubatud; lastes põlvelt, istudes ja lamades on lubatud kasutada püssirihma. Korrigeerimine on lubatud.

4. Laskmine väikekaliibrilisest vabapüssist (kaliiber 5,6 padrunile, relva raskus mitte üle 9 kg):

- a) Laskekaugus 50 m, märk nr. 7, laskeasendid: püsti, põlvelt ja lamades. Arvestuslaske igast asendist 40, kokku 120. Püsti- ja põlvelt-asendis 8 seeriat à 5 lasku, lamades 20 seeriat à 2 lasku. Igast asendist asendi eel või seeriade vahel lubatakse lasta kokku 10 proovilasku selleks eraldi määratud proovilaskude märki. Sihik — vaba. Keelatud on ainult optilised sihtimisvahendid. Laskemoon — laskuri valikul. Kuuli raskus mitte üle 2,6 g. Püstiasendis lubatakse kasutada karku (seent), põlvelt- ja lamades-asendis püssirihma. Korrigeerimine lubatud.
- b) Laskekaugus 50 m, märk nr. 7, laskeasendid: püsti, põlvelt ja lamades. Arvestuslaske igast asendist 10, kokku 30, proovilaske igast asendist 3, kokku 9.

- c) Laskekaugus 100 m, märk nr. 5 ja laskekaugus 200 m, märk nr. 3, laskeasend: lamades. Igal distantсил arvestuslaske 20 ja proovilaske 10. Sihik — vaba. Keelatud on optilised sihtimisvahendid. Püssirihma kasutamine lubatud. Aega laskmiseks igalt distantсилt 1 tund, kokku 2 tundi.
- d) Laskekaugus 100 m, märk nr. 4, laskeasend lamades. Arvestuslaske 20, proovilaske 5. Aega arvestuslaskude laskmiseks 20 minutit, proovilaskudeks 10 minutit. Sihik — vaba. Keelatud on optilised sihtimisvahendid. Püssirihma kasutamine lubatud.
- e) Laskekaugus 50 m, märk nr. 7, laskeasend: lamades. Arvestuslaske 40, kaheksas viielasulises seerias, proovilaske 10 seeriade eel või seeriade vahel. Sihik — vaba. Keelatud on optilised sihtimisvahendid. Aega laskmiseks 2 tundi. Püssirihma kasutamine lubatud.

5. Laskmine iga süsteemi sõjapüstolist — revolvrüst

(kaliiber mitte alla 6,5 mm):

- a) Laskekaugus 50 m, märk nr. 4, laskeasend: püsti käelt. Arvestuslaske 60, proovilaske 18. Aega laskmiseks 3 tundi.

- b) Laskekaugus 25 m, märk nr. 4, laskeasend: püsti käelt. Arvestuslaske 30, proovilaske 10. Aega laskmiseks 90 minutit. Sihik — lahtine.
- c) Laskekaugus 50 m, märk nr. 4, laskeasend: püsti käelt. Arvestuslaske 10, proovilaske 5. Laskeaeg 15 minutit.

6. Laskmine väikekaliibrilisest püstolist

(kaliiber mitte üle 5,6 mm):

- a), b), c): lasketingimused samad mis p. 5.
- d) Laskekaugus 50 m, märk nr. 4, laskeasend: püsti käelt. Arvestuslaske 20, proovilaske 5. Laskeaeg 20 minutit.

§ 2. KLASSIKATSETE SOORITAMINE

Klassikatsete sooritamine toimub vastavalt lisa nr. 6 toodud tingimustele.

§ 3. TURNIIRISÜSTEEMILISED MEESKONDADE DUELL-LASKEVÕISTLUSED

- 1. Korraga võistlevad kaks viiemehelist meeskonda; meeskonnad asetuvad 25 m tulejoone taga. Käskluse järgi «Valmistuda!» laskurid heidavad lähtejoonele, püssid käes, lukud suletud, kuked alla lastud.

Käskluse järgi «Edasi!» laskurid tõusevad ja jooksevad tulejoonele, kus heidavad maha, laevad püssi ja avavad tule.

Võitjaks loetakse see meeskond, kes esimesena tabab kõik «vastase» märgid.

Iga märk (kukkuv) kujutab laskurit vastas-komandost sama järjekorranumbri all.

Märgi kukkumine tähendab, et vastas-meeskonna laskur, kes on märgitud sama numbriga, langes rivist välja.

2. Iga laskuri juures on kohtunik-kontroll, kes kohe takistab laskmise jätkamist (katab käega sihiku ja käseb avada püssi luku), kui sama laskurit tähistav kuju on kukkunud.

§ 4. KORRESPONDENTS-LASKEVÕISTLUSED

1. Korrespondents-laskevõistlust korraldav organisatsioon on kohustatud kaks kuud enne võistluste tähtaega saatma võistlustest osavõtvaile organisatsioonidele võistlusmäärused ja võistluste kava.

Koos kavaga saadetakse ka märklehed (kinnitatud võistlust korraldava organisatsiooni pitseriga).

2. Võistlusmäärustes tuleb ära näidata:
 - a) kohapealsete kohtunikekogude koosseis;
 - b) võistluste tähtaeg ja aeg, millal saata tagasi märklehed;

- c) meeskondade koosseis;
- d) võistluste kava (lasketingimused).

Võistluste korraldamise kohta koostatakse kindlaksmääratud vormiga protokoll.

- 3. Korrespondents-laskevõistluste läbiviimisel kohapealsed kohtunikekogud ja võistluste peakolleegium tegutsevad vastavalt käesolevate võistlusmääruste nõudeile.

Juhul, kui kohapeal, vastavalt üldistele võistlusmäärustele (tabamuste näitamine, optiliste abinõudega korrigeerimine jne.), ei saa võistlusi pidada, antakse võistlusmäärustes täpsed juhendid, kuidas võistlused korraldada antud olukorras.

§ 5. KOMPLEKSVÕISTLUSED

- 1. Laskevõistlusi peetakse koos rännakutega (jalgsi, suuskadel, jalgratastel jne.).

Need võistlused võivad olla järgmised:

- a) 5—25 km rännak ja selle lõppemisel laskmine;
- b) 1—5 km kiirrännak (jooks) ja selle lõppemisel laskmine;
- c) 5—25 km rännak, kusjuures laskmine toimub rännaku kestel.

- 2. Sellised võistlused peetakse normaalselt rännakrakmeis või vabas riietuses (laskuril peab

aga seejuures olema kaasas kõik, mida ta vajab laskmise juures, ja kõik, mis võistluste kavas on ette nähtud).

Kui võistluste kavas olid ette nähtud teatav vormiriietus ja rakmed, siis kontrollitakse seda 15 minutit enne lähteale asumist.

Iga võistleja kannab rännaku ajal seljal ja rinnal oma numbrit. Number peab 100—150 meetri pealt selgesti loetav olema.

3. Rännaku marsruut valitakse nii, et rännak läbiks laskevälja või lõpeks seal.

Marsruut tähistatakse selgestinähtavate tähistega või meeskonna kaptenile antakse kaart (krokii), kuhu marsruut on peale kantud.

4. Rännaku juhenditekohase teostamise järele valvavad kontrollid. Kontrollide asukohad valida nii, et võistlejail poleks võimalust marsruuti lühendada.

Kontrollid varustatakse kontroll-lehtedega ja ajanäitajatega, mis on seatud kohtunikekoguga ühtsele kellaajale.

5. Võistlusmeeskonnad stardivad vastavalt loomisega saadud järjekorras 10—15-minutiste ajavahemikega. Intervallide suurus oleb laskeväljaku läbilaskevõimest ja võistlustest osavõtjate arvust.

6. Vastastikune abistamine rännaku ajal on lubatud, kuid rännaku lõpetab iga võistleja varustuses, nagu see on ette nähtud võistluste määrustes.
7. Meeskond, kelle koosseisust rännakul jämaha kas või ainult üks võistleja, langeb võistlusest välja.
8. Laskmine rännaku lõpul toimub kas kohe rännaku lõppemisel või 10—15 minutit pärast kohalejõudmist, nagu see on ette nähtud võistlusmäärustes.
9. Rännaku ja laskmise tulemused hinnatakse eraldi: esikoht 1 punkt, teine — 2 jne. Meeskonna üldparemusjärjestus arvestatakse rännakul ja laskmisel saavutatud punktide summa järgi; punktide võrdsusel loetakse paremaks see meeskond, kelle tulemused laskmises olid paremad.

§ 6. SNAIPERITE VÕISTLUSED

1. Snaiperite võistluskavad koostatakse kooskõlas snaiperite ettevalmistuse õppekava nõuetega, s. o. võistluskava peab sisaldama moondamist, vaatlust, silmamõõdulist kauguste hindamist, taktiliste ülesannete lahendamist ja snaiperite õppekavas ettenähtud ühe kontroll-laskmise täitmist.

2. Võistlused võivad toimuda snaipeerpaarile (snaiper ja vaatleja) või üksikuile snaipereile.
3. Võistlusrelv peab olema varustatud optilise sihikuga.
4. Snaiperite võistlused peetakse eriti selleks korrastatud laskeväljadel, mis vastavad Nõukogude armee snaiperite õppekavas ja laskekursuses toodud nõudeile. Märkide paigutus (olukord) snaiperite võistlusel peab olema täpselt kooskõlas Nõukogude armee laskekursuse nõuetega.
5. Snaiperite võistluste korraldamise õigust omavad organisatsioonid alates vabariiklike, kraide, oblastite jne. organisatsioonidest.

II. VÕISTLUSTEST OSAVÕTMINE

§ 7. OSAVÕTJAD JA MEESKONDADE KOOSSEIS

1. Võistlustest võivad osa võtta 17-aastased ja vanemad kehakultuurlased, kes tunnevad käsitatava relva materjalosa.
2. Võistlused võivad olla: a) individuaalsed, b) meeskonna- ja individuaalsed, c) meeskonnavõistlused.

3. Meeskonnavõistlustel võistlevad viielaskurilised meeskonnad. Igal meeskonnal võib olla üks või kaks tagavaralaskurit.

Avaldus meeskonna koosseisu kuuluvate ja tagavaralaskurite kohta esitatakse võistlustele eelneval või võistluspäeval (vt. lisa nr. 2).

4. Tagavaralaskur asendab meeskonna koosseisu kuuluvat laskurit, kui viimane, alustades laskmist, ei saa seda lõpetada haigestumise või mõnesuguse erijuhu tõttu.
5. Üksiklaskur või meeskond, kes ei ilmunud määratud ajaks harjutuslaskmisele - sellest harjutusest enam osa võtta ei saa ja koh-tunikekogu ei võta selles asjas vastu mingi-suguseid seletusi ega avaldusi.

§ 8. VÕISTLEJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

1. Võistlejad peavad täpselt tundma võistlusmäärusi, võistluskava ja teadma kõiki käesoleva võistluse erinõudeid.
2. Võistlejail on õigus treenida lasketiirus või laskerajal enne võistlusi olukorraga tutvumiseks ja relva proovimiseks.
3. Võistlejad saavad võistlusele ühtlases riie-tuses, mis on määratud vastavale organisat-

sioonile: vasakul varrukal organisatsiooni embleem, paremal varrukal laskuri isiklik number.

4. Võistlejad, asudes tulejoonel, ei tohi omavahel vestelda, lahkuda oma kohalt ja häirida vaikust. Laskmise lõpetamisel, kuni signaalini «Lõpp!», laskur tõuseb laskekohalt ja asub tulejoone taha, jättes relva ja lasketarbed oma kohale.
5. Laskurid, asudes tulejoonel, peavad täpselt täitma järgmisi nõudeid:
 - a) vaatama üle oma relva, et olla kindel selle korralikus töötamises;
 - b) sihtimisvahendite korrasoleku kontrollimisel mitte sihtima relvaga inimestele või loomadele, sellest hoolimata, kas relv on laetud või mitte;
 - c) laadima relva tulejoonel ainult pärast signaali «Tuld!» või pärast kohtuniku käsklust «Laadida!»;
 - d) viibides tulejoonel ja hoides käes laetud relva mitte ümber pöörama;
 - e) laetud relva mitte käest ära panema; kui relva ärapanek on tarvilik, siis relva enne tühjaks laadima ja luku avama;
 - f) laetud relva üleandmisel teisele laskurile hoiatama «Laetud!»;
 - g) laskmisel revolvrüst (püstolist) kuke allalaskmisel ilma lasku tekitamata suunama

- alati relva ette ja üles; vinnastama kuke ainult pärast komandot «Tuld!«;
- h) laskmise lõppedes, enne kui näitajad tulevad välja varjendist, panema kõik relvad tühjakslaetult maha avatud lukkudega;
 - i) võtma ilma loata oma kätte ja mitte puudutama teisele laskurile kuuluvat relva.

§ 9. ESINDAJAD

1. Võistlustest osavõtjad organisatsioonid määravad ametliku esindaja, kes on vastutav meeskonna õigeaegse kohaleilmumise ja distsipliini eest ja kes võtab osa kohtunikekogu koosolekuist.
2. Esindaja peab olema teadlik kõigist laske sporti puutuvaist küsimustest, tundma võistluste korraldamise tehnikat ja kohtunike kohustusi. Esindaja ise ei tohi võistlustest osa võtta.
3. Esindaja puudumisel täidab tema kohustusi meeskonna kapten.
4. Kõik võistlejate avaldused ja protestid esitatakse meeskonna esindaja kaudu. Protestid esitatakse hiljemalt üks tund pärast protestis mainitud harjutuse lõppu.

III. KOHTUNIKE KOHUSTUSED

§ 10. KOHTUNIKEKOGU

1. Kohtunikekogusse kuuluvad: peakohtunik, peakohtuniku asetäitja, vastutav sekretär, tulejoone ja märkide joone vanemkohtunikud, vanemmärkimiskohtunik, vanemkohtunik võistlejate juures, sektorikohtunik, tehnilised kohtunikud ja kontrollid.
2. Kohtunike arv määratakse vastavalt võistluse ulatusele:
 - a) üleliidulistele võistlustele — üleliidulise kategooria kohtunikud;
 - b) vabariiklikele võistlustele — vabariikliku kategooria kohtunikud;
 - c) oblastite ja kraide esivõistlustele — vähemalt I kategooria kohtunikud;
 - d) linnade ja maakondade esivõistlustele — vähemalt II kategooria kohtunikud.

M ä r k u s: Tehnilised kohtunikud võivad olla ka madalamast kategooriast.

§ 11. PEAKOHTUNIK

1. Peakohtunik vastutab, et võistluste korraldamine toimuks rangelt võistlusmääruste ja võistluskava nõuete kohaselt.

2. Peakohtuniku korraldused on kohustuslikud kõigile võistlejaile, esindajaile, kohtunikele ja kõigile isikuile, kes viibivad võistlustel.
3. Peakohtunik on kohustatud:
 - a) õigeaegselt kontrollima laskeraja (tiiru) ja selle sisseseadete korrasolekut võistluste häireteta läbiviimiseks;
 - b) jälgima võistluste korrapärasust pidamist;
 - c) jaotama ära töö kohtunike vahel ja juhutama kohtunike tööd;
 - d) otsustama saadud avaldused ja protestid, samuti kõik küsimused, mis kerkivad üles võistluste käigus.
4. Peakohtunikul on õigus:
 - a) muuta ära või lükata edasi võistlus, mida, olenevalt tekkinud olukorrast, ei saa pidada normaalselt;
 - b) kõrvaldada võistlustelt üksikud võistlejad ja meeskonnad tervikuna: võistlusmääruste rikkumisel, kohtunike korralduste mittetäitmisel ja ebakorrektsel käitumisel;
 - c) kõrvaldada ehk asendada kohtunikke, kes tegutsevad määrustevastaselt, käituvad ebatahtlikult või ei ole kohtuniku töös erapooletud.

§ 12. PEAKOHTUNIKU ASETÄITJA

Peakohtuniku asetäitja tegutseb vastavalt peakohtunikult saadud juhendeile ja asendab peakohtunikku tema äraolekul.

§ 13. TULEJOONE VANEMKOHTUNIK

Tulejoone vanemkohtunik on kohustatud:

- a) üldiselt juhtima kohtunike tööd tulejoonel;
- b) instrueerima tehnilisi kohtunikke ja kontrolli ning valvama nende töö järele võistluste kestel;
- c) tagama telefonilise side peakohtuniku asetäitjaga ja märkide joone vanemkohtunikuga;
- d) tegema õigeaegse korralduse tule avamise ja lõpetamise signaalide andmiseks;
- e) andma korralduse tule lõpetamiseks ja uuesti avamiseks erakordse sündmuse puhul tulejoonel;
- f) kõrvaldama tulejooneft võistlusmäärusi rikkunud laskurid;
- g) määrama kindlaks joone, mille ületamine on keelatud mittelaskva vahetuse laskureil ja pealtvaatajail;
- h) üle vaatama ja kontrollima relvade (päästik, sihik) ja laskemoona korrasolekut, kontrol-

lima võistlusmäärustele vastavat päästiku survet;

- i) organiseerima järelevalve iga võistleja poolt lastud laskude arvu kontrollimiseks.

§ 14. TULEJOONE TEHNILINE KOHTUNIK

Tulejoone tehnilise kohtuniku kohustuseks on:

- a) registreerida oma gruppi kuuluvad laskurid, märkides ära vahetuse numbri, märgi numbri, kuhu laskur laseb, relva mudeli, laskemoona margi, millega laskur laseb;
- b) selgitada laskureile kõik võistlustingimused, võistluse teostamise korra ja nõuded;
- c) kontrollida iga vahetuse laskurite valmisolekut võistlusteks;
- d) lugeda üle ja kontrollida laskuri poolt kasutatavaid padruneid;
- e) hoiatada laskurit kasutamast võistlusmäärustega keelatud abivahendeid, registreerida kõik laskuri eksimused ja võistlusmäärustest kõrvalekaldumised, teha oma tähelepanekud laskurile kohe teatavaks ja kanda neist ette pärast laskmise lõppu tulejoone vanemkohtunikule;
- f) avastada laskurid, kes on avanud tule enne signaali ja kes lasksid veel pärast signaali «Lõpp!»;

- g) registreerida laskuri poolt väljalastud üleliigsed lasud ja laskmised võõrasse märklauda;
- h) laskmise lõppemisel anda laskureile korraldus korjata kokku tühjad kestad ja minna tulejoone taha;
- i) kõigist oma tähelepanekuist kanda ette tulejoone vanemale kohtunikule;
- j) instrueerida temale alluvaid kontrolle ja kontrollida isiklikult nende tööd laskmise ajal;
- k) võtta vastu tulejoonele saabuvad laskurid, kontrollida nende isiklikke numbreid ja juhatada laskureile kätte laskekohad;
- l) teha kontrollidele teatavaks märkide järjekorranumbrid;
- m) pidada telefonisidet oma sektori märkide joone tehnilise kohtunikuga kas isiklikult või telefonisti kaudu;
- n) kontrollide nõudmisel anda varjendisse korraldusi (telefoni teel) proovi- ja võistlusmärkide väljapanekuks ja mahavõtmiseks.

§ 15. KONTROLLID

Kontroll on kohustatud:

- a) kontrollima ühe laskuri laskmist;
- b) jälgima, et laskur laseks juhenditekohasest asendist; jälgima laskuri abistaja (kui need on lubatud) tööd;

- c) registreerima ajaliselt võistlusseeriade laskmise algust ja lõppu;
- d) pärast iga lasku signaliseerima sellest elektervalgustussignaali varjendisse;
- e) registreerima laskuri poolt saavutatud tabamused laskude arvestuskaardile (lisa nr. 3);
- f) proovi-ja võistluskude äralaskmise järel paluma tehniliselt kohtunikult korraldust märkide vahetamiseks;
- g) laskmise lõpul andma tabamuste arvestuskaardi laskurile kontrollimiseks ja allakirjutamiseks, esitama pärast seda arvestuskaardi tehnilisele kohtunikule;
- h) laskmise kestel üleskerkinud küsimuste lahendamiseks pöörduma vahetult tehnilise kohtuniku poole.

§ 16. MÄRKIDE JOONE VANEMKOHTUNIK

Märkide joone vanemkohtuniku kohustused on järgmised:

- a) organiseerib häireteta ja ladusa kohtunike ja teenindava meeskonna töö märkide joonel;
- b) annab korraldusi punase lipu heiskamiseks ja mahavõtmiseks, samuti valge lipu heiskamiseks, kui laskmine on lõpetatud; lasketiirus laskmisel kannab peakohtunikule ette märkide valmisolekust;

- c) jälgib tehniliste kohtunike tööd proovi- ja arvestuslaskude arvestamisel; kontrollib täpselt märke, kus on üleliigseid tabamusi või kus mõned tabamused puuduvad, tõestab oma allkirjaga igal märgil tabamuste kokkuvõtte;
- d) täidab tabamuste arvestuskaardid (lisa nr. 4);
- e) annab korralduse valge lipu heiskamiseks juhul, kui tuli on tarvis lõpetada;
- f) koostab iga laskmise eel kava, kus on märgitud võistleja nr., võistleja koht ja seeriad märkide näitamise järjekorras;
- g) enne laskmise algust teeb tema poolt koostatud kava andmed teatavaks tulejoone kohtunikule;
- h) annab sektorikohtunikele väljavõtted laskekavast;
- i) saadab tabamustega märklehed ja tabamuste arvestuskaardid võistlustulemuste arvestuskomisjoni;
- j) likvideerib häired, mis võivad tekkida tule- ja märkide joone koostöös;
- k) jälgib, et kõik varjendis töötavad isikud peaksid kinni julgeoleku juhendite nõudeist.

§ 17. SEKTORIKOHTUNIK

Sektorikohtuniku kohustused on järgmised:

- a) organiseerib oma sektoris näitajate ladusa töö;

- b) kontrollib näitajate ja nende abiliste tööd;
- c) lahendab kõik küsimused, mis võivad tekkida näitajail oma töös;
- d) vastavalt tulejoone nõudmistele käsib tõsta proovi- ja võistlusmärke;
- e) annab oma näitajaile seeriade nr-d, tehes ühtlasi teatavaks märkide ilmutamise järjekorra;
- f) seeriade lõpul korjab näitajailt kokku märklehed, kontrollib tabamuste arvestust märklehel, seeriade numbreid, tabamuste kleepimist jne.; pärast märgi kontrollimist kleebib märgi äärtele seeria numbri; kontrollitud märklehed annab üle märkide joone vanemkohtunikule, kandes seejuures ette kõigist väärnähtustest, mida ta ei saanud ise lahendada;
- g) enne laskmist kontrollib varjendi seadeldiste korrasolekut; kannab kõigist puudustest kohe ette märkide joone vanemkohtunikule;
- h) valvab, et keegi enne signaali «Lõpp!» ei läheks varjendist välja.

§ 18. MÄRKIDE JOONE VANEMKOHTUNIKU ABI

Märkide joone vanemkohtuniku abi kohustus on:

- a) kontrollida sektorite töö ladusust ja täpsust;

- b) kui märkide joone vanemkohtunik läheb keskpunktist sektoreisse, asendada teda keskpunktis.

§ 19. MÄRKIDE JOONE TEHNILINE KOHTUNIK

Märkide joone tehniline kohtunik on kohustatud:

- a) kontrollima, et märkleht oleks terve, ilma aukudeta; kirjutama märklehele vahetuse numbri, märgi numbri, kuupäeva, tõestades seda oma allkirjaga;
- b) pärast proovilaskude väljalaskmist märkima tabamused värvilise pliiatsiga ja kirjutama tagajärje (proovilaskude arvu) märklehe äärelle, tõestades seda oma allkirjaga; kui märgis leidub üleliigseid tabamusi, märkima need eraldi;
- c) laskuri saabumisel proovilaskmise tagajärgede kontrollimisele näitama igale laskurile tema tagajärjed, mitte lubades laskureid märkidele lähemale kui kaks sammu, kirjutama märklehele laskuri perekonnanime, initsiaalid ja organisatsiooni nimetuse, mille nimel laskur võistleb;
- d) võistlusseeriate lõpetamisel lugema tabamused märkides ja kirjutama tagajärje välja

üldarvuga, üksiktabamusi märgi servale mitte märkides, tõestades seda oma allkirjaga; juhul, kui märgis leidub vaieldavaid tabamusi või mõni tabamus puudub, kutsuma välja märkide joone vanemkohtuniku tabamuste kontrollimiseks märgis. Lõplikul kontrollimisel kirjutama märgi äärelle välja tabamused üksikult silmade järgi, tehes silmade summa kokkuvõtte ja tõestades seda oma allkirjaga;

- e) pärast märkide lõplikku kontrollimist andma märgid üle märkide joone vanemkohtunikule.

§ 20. NÄITAJA MÄRKIDE JUURES

Näitaja on kohustatud:

- a) korrastama märgid, kinnitama märklehed kilbile;
- b) sektorikohtuniku käskluse järgi panema välja kilbi proovimärklehega (must riba ülemisel vasakul nurgal); pärast iga lasku näitama märki alla laskmata tabamuse väärtuse ja asukoha;
- c) sektorikohtuniku käskluse järgi laskma proovimärgi alla, kleepima tabamused märgi mustal pinnal mustade, valgel pinnal valgete kleepidega ja tõstma üles võistlusmärklehe järjekordse seeria laskmiseks;

- d) näitama iga arvestuslasu tabamuse väärtuse ja asukoha, langetama märgi iga lasu järel varjendisse tabamuse märkimiseks ja kleepimiseks, pärast seda jälle tõstma märgi üles järgmiseks lasuks;
- e) pärast iga seeria viimase lasu tabamuse kinnikleepimist ja ülesmärkimist mitte tõstma enam üles selle seeria märki, vaid ootama sektorikohtuniku käsklust järjekordse seeria märgi tõstmiseks;
- f) andma sektorikohtunikule üle läbilastud märklehed;
- g) juhtima oma abi (kui see on määratud) tööd.

§ 21. VÕISTLUSTE TULEMUSTE ARVESTUSKOMISJON

1. Võistluste tulemuste arvestuskomisjoni kohustuseks on: märklehtede registreerimine ja võistluste tulemuste kokkuvõtmine.
2. Komisjoni tööd juhib vahetult vanemarvestuskohtunik.
3. Märklehed, mis saadetakse võistluste tulemuste arvestamiseks, registreeritakse (nummerdatakse) saabumise järjekorras, kantakse registraatori poolt erilisse päevaaruandesse, pärast seda tehakse võistlustulemuste kokkuvõtted.

4. Kõik kahtlased märgid, mille kohta on tarvis erilist otsust, esitatakse lõpliku otsuse saamiseks võistluste peakohtunikule.
5. Võistluste tulemuste üldkokkuvõte paljundatakse ja pannakse välja laskeplatsil ja peakohtuniku poolt selleks määratud kohtadel.

§ 22. VANEMKOHTUNIK VÕISTLEJATE JUURES

Vanemkohtunik võistlejate juures on kohustatud:

- a) vastavalt loosimise protokollile välja kutsuma ja ette valmistama laskmiseks järjekordse vahetuse laskurid;
- b) järjekordse vahetuse laskureile selgitama võistluste tingimused ja nõuded;
- c) vaatama üle relvad ja kontrollima relvade päästiku survet;
- d) märkima üles iga võistleja relva ja relva lukkude numbrid;
- e) organiseerima laskemoonapunkti töö;
- f) laskmise lõppemisel võtma vastu võistlejailt tühjad kestad;
- g) juhtima relvuri tööd, määrates kindlaks relvade tarviliku remondi korra.

IV. VÕISTLUSMÄÄRUSED

§ 23. ÜLDISED NÕUDED

1. Järjekordse vahetuse tulejoonele toomiseks annab tulejoone vanemkohtunik käskluse «Järjekordne vahetus tulejoonele sammu — m a r s s!»

Vastavalt sellele käsklusele vahetus sam-
mub tulejoonele, laskurid asuvad oma koh-
tadele, hoides relva käes avatud lukuga.
Pärast seda annab kohtunik käskluse «Val-
mistuda!»

Selle käskluse järgi laskurid valmistuvad
laskmiseks ja kannavad valmisolekust ette
kontrollile.

Tulejoone kohtunik teeb enne tule avamist
laskureile teatavaks käskluste «Tuld!» ja
«Lõpp!» andmise viisi, s. o., kas see toimub
hääle, vilega jne., ja ainult pärast seda annab
käskluse (signaali) tule avamiseks.

2. Laskuri poolt enne käsklust «Tuld!» ehk
pärast käsklust «Lõpp!» tehtud juhuslik lask
võtab laskurilt õiguse edasivõistlemiseks
samas harjutuses ja tema tagajärg annul-
leeritakse.

3. Kõik võistlusseeriad tuleb lasta samal päeval.

4. Märgid võistlustel jaotatakse organisatsioo-

nide ja meeskondade vahel loosimise teel. Loosida tuleb võistlustele eelneval päeval mitte hiljemalt kui kell 17.

§ 24. MÄÄRUSED LASKMISEKS ÜKSIK-ASENDEIST

1. **Püstiasend.** Laskuri keha toetub ainult jalgadele ilma mingisuguse kõrvalise toetuspunktita.

Relv koos abinõudega toetub ainult õlale ning kandekäele ega tohi puudutada laskuri teisi kehaosi.

Rihma kasutamine on lubatud ainult muutmata sõjapüssist laskmisel. Seent ja karku on lubatud kasutada vabapüssist laskmisel.

Igasugused abivahendid (padrunitasku, binokkel, vöörihm pealmistel riietel jne.), mida laskur võiks kasutada toetuspunktidenä, on keelatud.

2. **Põlvelt-asend.** Maha toetuvad ühe jala põlv ja varbad ning teise jala laba. Põlvega maha-toetuva jalgasääre all on lubatud kasutada kandekotti, mille annab välja kohtunikekogu. Relv toetub ainult vastu üht õlga ja kandekätt. Kandekäsi toetub põlvele. Selle jala laba, mille põlvele toetub kandekäsi, peab talla täie pinnaga toetuma vastu maad.

Käsi, mis päästab lasu, ei tohi puudutada teist kätt.

Püssirihma kasutamine on lubatud.

Seene, kargu ja igasuguste teiste tugede kasutamine on keelatud. Need on lubatud ainult laskmisel vabapüssist, kui see luba on sisse võetud võistlusmäärustesse.

3. **Istudes-asend.** Laskur võib kasutada järgmisi asendeid:

- a) esimene variant: istuda, toetudes vastu maad istmiku ja jalalabadega. Relv toetub põlvele asetatud käele küünarnuki kohal, lasu päästmist toimuva käe küünarnukk toetub teise jala põlvele. Püssilaad toetub vastu õlga. Püssirihma kasutamine on lubatud;
- b) teine variant: istuda mõnesuguse nurga all märgi suunas, asetades jalad risti ja tõmmates need enda alla, käte küünarnukid toetuvad reite sisekülgedele. Püssilaad toetub vastu õlga. Püssirihma kasutamine on lubatud.
- c) kolmas variant: istuda mõnesuguse nurga all märgi suunas, toetades jalalabad vastu maad otse enese all, küünarnukid toetuvad reite sisekülgedele. Püssirihma kasutamine on lubatud.

4. **Lamades-asend.** Laskur võib lamada: kas vahetult maapinnal, laskematil või laskelavatsil. Seejuures keha asend võib olla otse laske suunas või ka mõnesuguse nurga all laske suunale. Kätel võivad toetuda mah ainult küünarnukid, muud käeosad peavad maast märgatavalt eralduma. Küünarnukide toetuskohale maasse lubatakse teha pesad läbimõõduga kuni 5 sentimeetrit.

Igasugused toed, padjad jne. on keelatud. Relv toetub kandekäele ja õlale. Päästev käsi ei või puudutada kandvat kätt.

Rihma kasutamine on lubatud.

§ 25. TABAMUSTE VAATLEMINE JA NÄITAMINE

1. Kõikidel laskmistel (välja arvatud kiirlaskmine või siis, kui see on võistlusmäärustega keelatud) lubatakse tabamusi vaadelda. Vaatlust teostab optiliste vahenditega kas laskur ise või tema abistaja, vaatleja.
2. Laskuri abistaja, vaatleja valib laskur. Vaatleja asub kas laskuri kõrval või tema taga selliselt, et ta ei segaks laskurit ega koh-tunikke.

Vaatlejal on lubatud:

- a) märkida üles ja näidata laskurile tema

poolt saavutatud tabamusi (tabamus-
pilti);

b) teatada laskurile iga üksiktabamuse väärtust ja asukohta;

c) igasugune muu kõnelus, abistamine või nõuanne vaatleja poolt ei ole lubatud. Vaatlejad, kes rikuvad neid nõudeid, kõrvaldatakse tulejoonelt ja neid ei asendata.

6. Tabamuste näitamine on lubatud kõikidel laskmistel, välja arvatud kiirlaskmine või siis, kui see on võistlusmäärustega keelatud. Laskurid ise valivad ja instrueerivad oma näitajaid.

7. Viibides märkide joonel varjendis täidavad näitajad märkimiskohtunike kõiki korraldusi. Kehtivate määruste rikkumise puhul näitaja eemaldatakse ja teda ei asendata.

8. Tabamuste näitamine toimub kolmnurkse näitevahendiga. Enne näidatakse tabamuse väärtus, siis asukoht. Igasugused teised näitamisviisid kui ka näitevahendiga märgi puudutamine on keelatud.

9. Igal juhul, kui laskmisel tabamuste näitamine toimub varjendist, on keelatud minna märkide juurde nii proovi- kui ka võistluslaskmise tabamuste vaatamiseks.

7. Juhul, kui tabamuste näitamist varjendist toimu, on laskureil lubatud minna märkide juurde oma proovilaskude tulemusi vaatama (välja arvatud kiirlaskmisel ja võistluste kus see on võistlusmäärustega erandina keelatud).
8. Minnes märkide juurde vaatama oma tabamusi, jäävad laskurid märgist kahe samm kaugusele, et mitte segada kohtunikke.

Märkide puudutamine laskurite poolt on keelatud.

§ 26. TAGAJÄRGEDE HINDAMINE

1. Võistluste tulemuste arvestamine toimu silmade summa järgi, mis saadakse tabamuste kokkuvõttena märgilt.
2. Võistlustest osavõtjate üldparemus arvestatakse silmade summa järgi, mida meeskond või üksiklaskur on saavutanud kokku kõigil võistlusaladel.
3. Võrdsete võistlustulemuste puhul arvestatakse paremus suurema tabamuste arvu järgi märgi musta südamikku, kuid ka selle võrdsusel, kellel on enam tabamusi: 10, 9, 8 jne.
4. Tabamuste väärtus määratakse kindlaks kartongist märklehtede kasutamisel vastava

kaliibrimõõtjaga, harilikust paberist märklehtedel silma järgi või luubiga.

Tabamuse väärtus arvestatakse suurema silmana ainult siis, kui purustatud suurema silma väline ring on selgesti nähtav.

Kaliibrimõõtja kasutamisel, kus lekaal selle asetamisel tabamusse puudutab vahetult suurema silma ringi välist äärt, ringi purustamiseks ei loeta.

Kaliibrimõõtjaga lasu väärtust hinnates asetatakse märk horisontaalselt. Lekaali asetamisel tabamusse hoitakse kaliibrimõõtjat kahe sõrmega selle sabas asuvast rõngast kinni, kusjuures kaliibrimõõtja tuleb hoida vertikaalses asendis.

5. Laskmisel kujude pihta loetakse kuju tabatuks siis, kui vähemalt pool tabamust on kujus. Rikošette tabamusteks ei loeta. Tabamust tabamuses loetakse ainult siis, kui teise tabamuse jälg on selgesti eraldatav.
6. Kui märgis on üleliigseid tabamusi ja kui kontroll tõendab, et laskur laskis õige arvu laske, arvestatakse laskuril maha keskmine silm kõigist tabamustest. Kui üleliigseid tabamusi leidub 30% ja rohkem, lubatakse laskuril laskmist korrata.

Kui märgis leiduvad üleliigsed tabamused on laskur lasknud ise, arvestatakse maha järjekorras paremad tabamused.

7. Kui üht harjutust lastakse mitmesse märklehte, loetakse üleliigne tabamus mõnda märklehte möödalasuks.

V. VÕISTLUSKOHT, SELLE SISUSTUS JA INVENTAR

§ 27. SISEKORRAJUHENDID LASKE- TIIRUDES JA LASKEVÄLJADEL

1. Võistluste pidamiseks võib kasutada lasketiiru või laskerada. Põhinõudeks on, et laskevõistlustest osavõtjaile ja ümbruskonna elanikele oleks tagatud julgeolek.
2. Julgeolek saavutatakse:
 - a) korra ja distsipliiniga laskmisel;
 - b) kuuli kinnipüüde kindla tagamisega (valid jne.);
 - c) relvade korrasoleku kontrollimisega tulejoonel enne ja pärast laskmist;
 - d) laskemoona väljaandmisel ainult tulejoonel ja laskemoona kulutamise kontrollimisega;
 - e) valvega relvade järele, mis jäävad tulejoonele juhul, kui laskurid lähevad märkide joonele vaatama oma tabamusi. Tulejoonele jäetud relvade juurde ei tohi lubada

kedagi ilma tulejoone vanemkohtuniku vastava korraldusest.

§ 28. VÄIKEKALIIBRILISTE RELVADE TIIRUD

1. Väikekaliibriliste relvade tiirudes peavad olema:
 - a) laskedistsid täpselt 50 ja 100 m;
 - b) laskemajal laskeavasid vähemalt 5, soovitatav 10, et korraga võiksid lasta kaks meeskonda;
 - c) hea valgustus (kinnistes tiirudes elektervalgustus) märkide joonel.

Tulejoonel ei tohi olla teravat valgustust, mis kahandab sihtimisvahendite nähtavust.

Kilbid peavad märkide joonel olema varustatud tulejoonelt hästinähtavate numbritega.
2. Tulejoonel peab iga laskuri tarvis olema 1,35 kuni 1,50 m laiune laskekoht.

Tulejoone põrand peab olema nii kindel, et see ei kõiguks jalge all.

Relvade kõrgus laskmisel peab vastama märkide kõrgusele.
3. Märkide joonel peab olema tagavaraks tarvilik arv vineerist kilpe ja märklehti.

4. Tulejoone taga peab olema vaba ruum kohtunikele, kohtunike lauale ja relvade püramiididele.

Tiirus peab olema kapp esmaabivahenditega. Kontrollide tarvis tuleb sinna paigutada istmed.

Tulejoon peab olema eraldatud barjääriga (nöör), mille ületamine laskejärjekorda ootavil laskureil ja võistlust jälgivail isikuil on keelatud.

Tulejoon peab olema varustatud laskematidega laskureile.

5. Lasketiiru juures peab olema korrastatud koht relvade puhastamiseks ja relvade parandamise töökoda vajaliku varustusega.
6. Lasketiiru hoones peab olema ruumi kohtunikekogul töötamiseks; selles peavad olema ka teised tarvilikud ruumid.

§ 29. LASKERADA

1. Laskeplats peab tagama võistluste pidamise lahingurelvadest suuremaile kaugustele.
2. Laskerada võib olla kaheksugune:
 - a) alatiseks kasutamiseks, varustatud tarvilike ehitistega;
 - b) ajutiseks kasutamiseks laagriperioodil suvisel ajal.

3. Ajutine laskerada peab vastama järgmistele nõudeile:
 - a) laskevõimalused 300—600 m, tulejoone laius 100—200 m;
 - b) soodsam tulesuund põhja suunas, kõikumisega mitte üle 1°.
4. Märkide joonel peab olema varjend, kust on võimalik tabamuste näitamine varjendist väljumata. Varjend peab tagama näitajaile täieliku julgeoleku.
5. Märgid peavad võimaluse korral olema tõstatavad (kerkivad), mis soodustab võistluste kiiret läbiviimist ja kergendab kohtunike tööd.
6. Märkide joonel peab olema lipuvarras punase või valge lipu heiskamiseks. Iga kilbi kohal peab olema number, mis oleks kuni 600 m peale selgesti nähtav.
7. Tulejoon peab olema märkide joonega ühendatud telefonilise sidega. Liinide arv: vastavalt tarvidusele.
8. Tulejoon peab olema märkide joonest veidi kõrgem. Tulejoonel peavad olema nummerdatud postikesed, kuhu võib asetada relvi.
9. Tulejoonel peab olema lipuvarras punase või valge lipu heiskamiseks.
10. 10—15 m tulejoone taha on soovitav asetada

lauad ja istmed järjekordse vahetuse ja võistluste jälgijate tarvis.

11. 5 m tulejoone taha (keskele) ehitatakse 2—3 m kõrgusega tribüün tulejoone vanemale kohtunikule ja telefonistile tema juures.
12. Tulejoone taga peab olema korrastatud koht relvade puhastamiseks.

§ 30. LASKURI RIIETUS

1. Riietusesemetena võib kasutada kuube (ka vatikuube), kuid laskmise ajal peab see laskuril seljas olema, mõlemad käed käistes.
2. Pehmeid padjakesi on lubatud kasutada õlal, kuhu toetub püssilaad, küünarnukil selle kohani, kuhu toetub laskmisel püssirihm, ja maale toetuva põlve all. Igasugused teised riietuse alla peidetud vahendid on keelatud.
3. Püssirihma kasutamine on lubatud ainult ühe käega; rihma laius ei tohi ületada 40 mm.
4. Eriliste haakide ja padjakeste kasutamine rihma juures ei ole lubatud.
5. Varrukatega nahkkindad ei ole lubatavad.

§ 31. RELVAD

1. Võistlejad saavad võistlustele oma relvade. Võistlustel relvi kasutamiseks ei anta

peale juhtude, kus see on juba ette nähtud võistlusmäärustes või kui kõigil osavõtjail peavad olema ühtlased relvad ja üht marki padrunid.

2. Enne võistluste algust kohtunikud kontrollivad, kas relvad vastavad võistlusmääruste nõudeile.
3. Laskmisel sõjapüssist (1891.—1930. a. mudel, kaliiber 7,62 mm) on keelatud relva igasugused konstruktiivsed muudatused.
Seene, kargu jne. kasutamine selle relva juures ei ole lubatud. Lubatud on kasutada lukku painutatud käepidemega.
4. Oma relva korrasoleku eest vastutab laskur; relva vahepealne proovimine relva rikke või relvaosade purunemisel ei ole lubatud. Relva vahetamine võistlusseeriate laskmise ajal ei ole lubatud.
5. Õõne läbitõmbamine nühisega või relva raua jahutamine võistlusseeriate laskmise ajal ei ole lubatud.
6. Tulejoonel on lubatud omada puhastusvarrast padrunipesasse kinnijäänud tühja kesta väljalükkamiseks ja õõne läbitõmbamiseks seeriate vahel.
7. Päästiku päästmiseks vajalik surve peab olema täiskaliibrilistel püssidel vähemalt 2 kg

ja väikekaliibrilistel püssidel vähemalt 1 kg. Päästiku surve kontrollimine on kohustuslik 15—20 minutit enne iga võistlusharjutust.

8. Kõik nõuded relvade konstruktiivsete omaduste kohta peavad olema täpselt ära toodud võistlusmäärustes.

M ä r k u s: 1. Võistlustel 600 m distantstile on optilise sihiku kasutamine lubatud.

2. Šveitsi-tüüpi laad on lubatud vabapüssist laskmisel kõigis asendeis.

9. Kõik abivahendid relva juures, mis võivad kergendada laskmist, kuid mis pole ette nähtud võistlusmäärustes, on keelatud.

§ 32. LASKEMOON

1. Meeskonnavõistlused peetakse padrunitega, mida kohtunikekogu annab välja enne laskmist. Laskemoon on ühtsest partiist ja ühe aasta toode. Laskemoona annab välja võistlejate juures viibiv vanemkohtunik.

Individuaalvõistlustel on lubatud kasutada padruneid igast partiist.

2. Arvestuslasuks loetakse lask, mille kuul on rauaõõnest välja lennanud. Juhul, kui kuul

jääb peatuma rauaõõnde, kohtunik, veendunud selles, annab loa uue lasu laskmiseks. Kiirlaskmiste, duell-laskmise ja snaiperite võistlustel antakse tõrke puhul uus lask selleks eraldi määratud ajal. Laskur saab selleks loa ainult tõrkepadruni esitamisel kohtunikule.

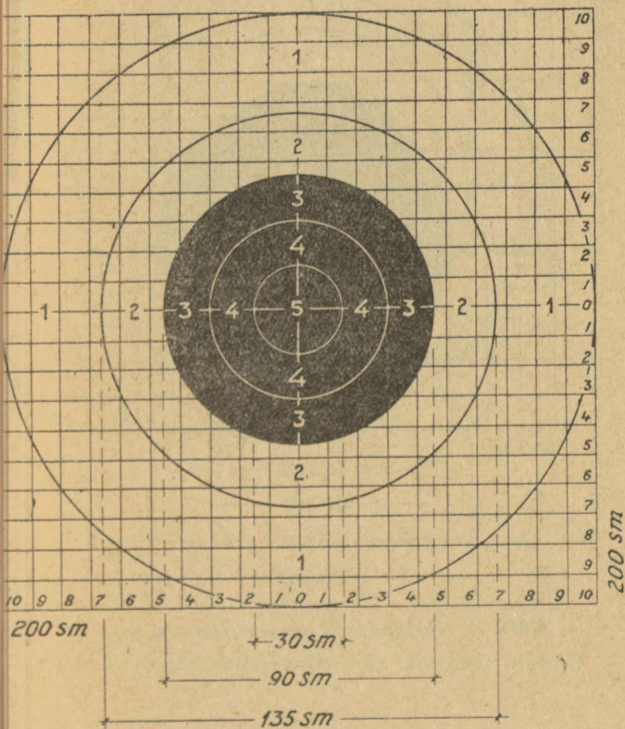
askureile vajalikuks teoseks on

E. LAASI

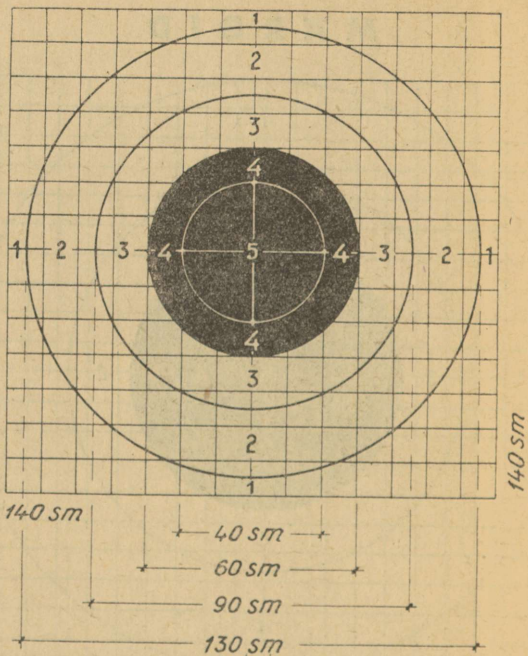
LASKURI
KÄSIRAAMAT

RK „Pedagoogiline Kirjandus“

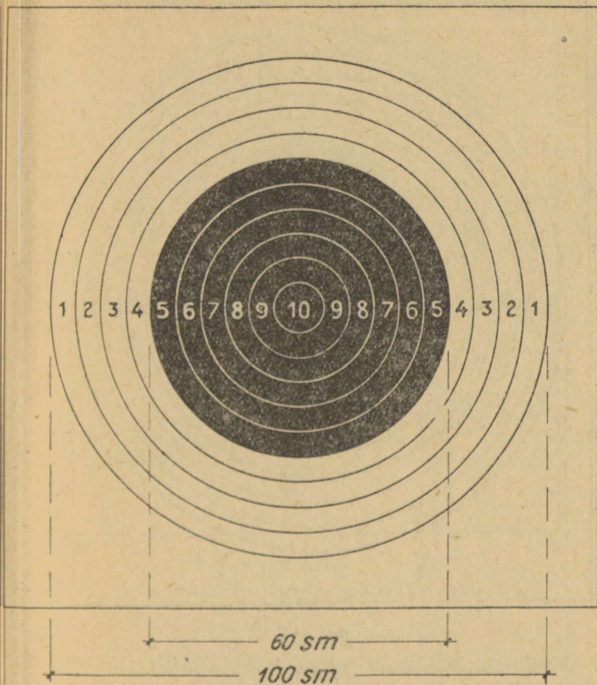
M Ä R G I D

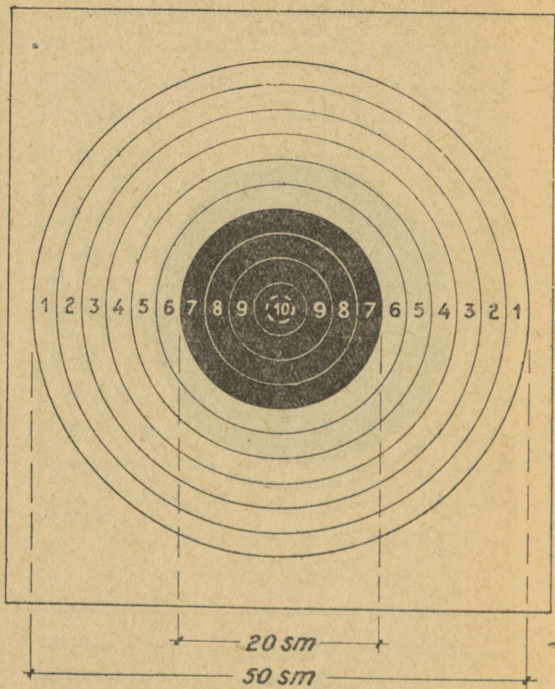
Märk 1. Sõjapüssist-laskmiseks 400, 600 ja 800 meetrilt

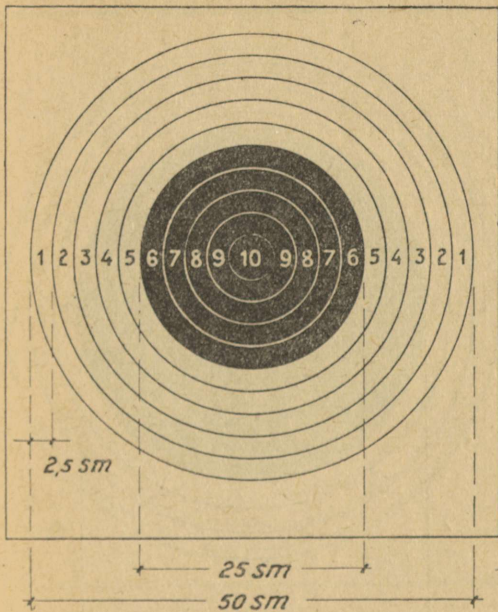
Märk 2. Sõjapüssist laskmiseks 600 meetrilt

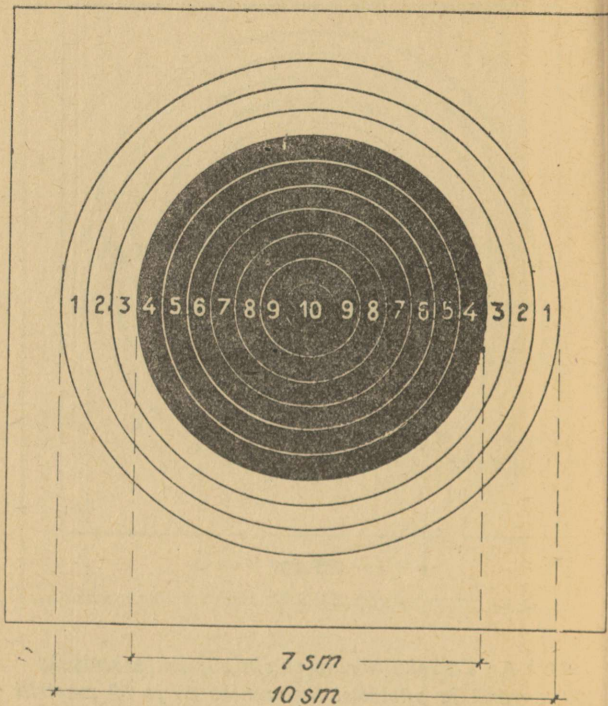
Märk 3. Sõjapüssist laskmiseks 300—600 meetrilt

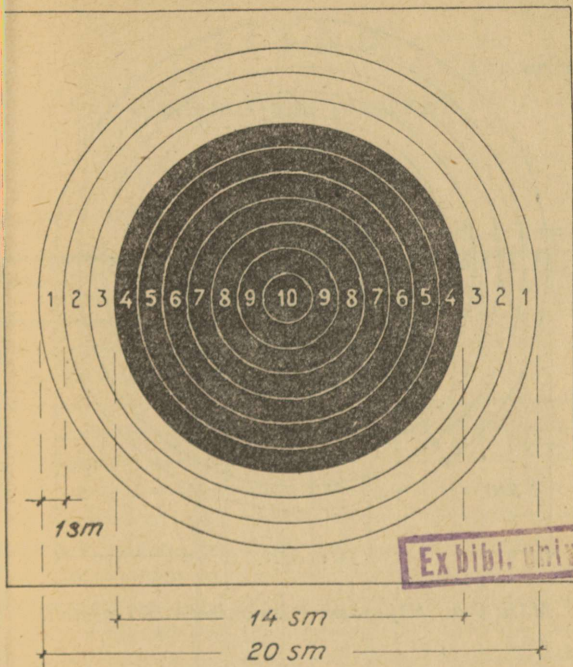
Märk 4. Väikekaliibrilisest vintpüssist laskmiseks 100 meetrilt ja püstolist laskmiseks 25 ja 50 meetrilt

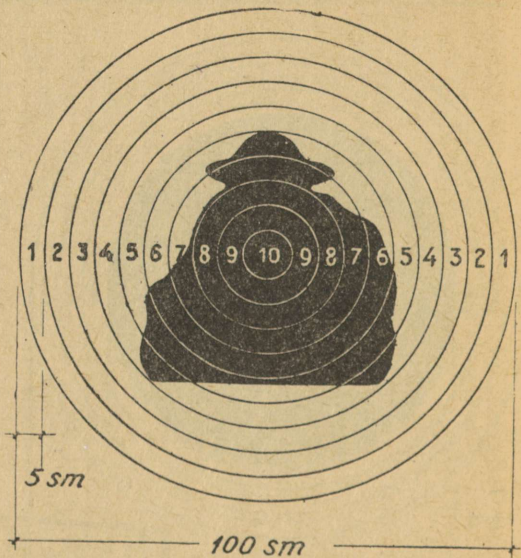
Märk 5. Väikekalibrilisest vintpüssist laskmiseks 100 meetrilt ja püstolist laskmiseks 25 ja 50 meetrilt

*Märk 6. Väikekaliibrilise vintpüssi laskmiseks
25 meetrilt*

Märk 7. Väikekaliibrilisest vintpüssist laskmiseks
50 meetrilt

Märk 9-a. Sõjapüssist laskmiseks 300 meetrilt

L I S A D

Lisa nr. 1

Duell-laskmise protokoll

(võistluste nimetus)

".....194..... a.

(võistluste koht)

Meeskondade numbrid ja nimetused	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Saavu- tatud koht
1													
2		×											
3			×										
4				×									
5					×								
6						×							
7							×						
8								×					
9									×				
10										×			
11											×		
12												×	
Võitude arv													
Tabatud märkide arv													
Kulutatud aeg													

Peakohtunik

Märkide joone vanem-
kohtunik

Ajamõõtja

Vastutav sekretär

".....".....194..... a.

A v a l d u s

..... meeskonna osavõtuks
 laskevõistlustest harju-
 tusel nr.

Jrk. nr-d	Perekonna-, ees- ja isa- nimi	Isiklik nr.	Vahetus	Märgi nr.	Märk- meid
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

Meeskonna kapten (treener)

Organisatsiooni esindaja

„.....“ 194.....

(võistluste koht)

Laskude arvestuskaart

Harjutus nr. Vahetus Märk

Võistleja isiklik nr.

Seeriaste nr-d	Laskude nr-d ja tagajärjed									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										

Üldse laske

Tulejoone kohtunik-kontroll

“ 194 a.

Tabamuste arvestuskaart

Harjutus nr. vahetus märk

Laske- asend	T a b a m u s e d		Silmade summa	Märkmeid
P ü s t i	10 x	===		
	9 x	===		
	8 x	===		
	7 x	===		
	6 x	===		
	5 x	===		
	4 x	===		
	3 x	===		
	2 x	===		
	1 x	===		
P ö l v e l t	10 x	===		
	9 x	===		
	8 x	===		
	7 x	===		
	6 x	===		
	5 x	===		
	4 x	===		
	3 x	===		
	2 x	===		
	1 x	===		
L a m a d e s	10 x	===		
	9 x	===		
	8 x	===		
	7 x	===		
	6 x	===		
	5 x	===		
	4 x	===		
	3 x	===		
	2 x	===		
	1 x	===		

Märkide joone vanemkohtunik

Sektorikohtunik

„ “ 194 a.

Laskevõistluste protokoll

(võistluste nimetus)

“ 194 a.

Arjutus nr. Laskude arv
 Relv Võistluste koht
 Laskekaugus Laskeasend
 Märk Laskeaeg

rk. nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Organi- sat- sioon	Tagajärjed				Kokku	Saavu- tatud koht	Märk- meid
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Peakohtunik Vanemkohtunikud

Vastutav sekretär

Laskespordi katsete normid

Laskurklass	Harjutus	Laske- kaugus	Märk nr.	Laskeasend	Laskude arv	Aeg ühe laste laskmiseks	Normid ja sihik	
							Vaba sihik	Lahtine sihik
Meister	1 või	50	7	Väikekalibriline vintpüss				
	2	100	4	Püsti, põlvelt, lamades	10 igast asendist, 12 proovilasku	1 min.	260*	245*
I klass	1 või	50	7	Lamades	20, proovilasku 5	"	192	182
	2	100	4	Püsti, põlvelt, lamades	10 igast asendist, 9 proovilasku	"	250	220
II klass	1 või	50	7	Lamades	20, proovilasku 5	"	185	175
	2	50	7	Püsti, põlvelt, lamades	5 igast asendist, 5 proovilasku	"	120	110
III klass	1	50	7	Lamades	10, proovilasku 3	"	95	90
	2 või	50	7	Püsti, põlvelt, lamades	5 igast asendist, 3 proovilasku	piiramata	110	100
Noorte klass	3	25	6	Lamades	5, proovilasku 3	"	45	42
	1 või	50	7	Lamades	5, proovilasku 3	"	45	42
	2	25	6	Lamades	5, proovilasku 3	"	42	40
				Lamades	5, proovilasku 3	"	42	40
				Sõjapüss				
Meister	1	300	3	Püsti, põlvelt, lamades	10 igast asendist, 12 proovilasku	1,5 min.	—	240*
	2 või	600	3	Lamades	20, proovilasku 5	1 min.	135	—
I klass	3	300	9 a	Lamades, toelt ja käelt	5 igast asendist, proovilasku ei ole	6 sek.	—	85
	1	300	3	Püsti, põlvelt, lamades	10 igast asendist, 12 proovilasku	1,5 min.	—	225
II klass	2 või	600	3	Lamades	10, proovilasku 5	1 min.	65	—
	3	300	9 a	Lamades, toelt ja käelt	5 igast asendist, proovilasku ei ole	6 sek.	—	78
III klass	1	300	3	Püsti, põlvelt, lamades	5 igast asendist, proovilasku 5	1,5 min.	—	105
	2 või	300	9 a	Lamades	5, proovilasku 3	6 sek.	—	35
	3	300	3 või 9 a	Lamades	5, proovilasku 3	piiramata	—	38
				Sõjapüstol — revolver			Väike- kalibr. püstol	Sõja- püstol
Meister	1	50	4	Püsti käelt	10, proovilasku 3	1,5 min.	80	70
I klass	1	50	4	Püsti käelt	10, proovilasku 3	1,5 min.	70	60
II klass	1	25	4	Püsti käelt	5, proovilasku 3	5 sek.	40	38
III klass	1	25	4	Püsti käelt	5, proovilasku 3	piiramata	40	38

* Kui võistlustel on laskude arv suurem, suurenda takse proportsionaalselt ka nõutava normi silmade summat

RAHVUSVAHELISE LASKURITE UNIONI VÕISTLUSMÄÄRUSED MEESKONDADELE

ÜLDJUHENDID VÕISTLUSTEKS PUSSIDEST JA PÜSTOLEIST (revolvreist)

§ 1. Rahvusvahelise Laskurite Uniooni poolt korraldatavaist võistlustest osavõtt on võimaldatud ainult uniooni kuuluvaile liitudele ja ühingule.

§ 2. Võistlustest osavõtt registreeritakse asjast huvitatud rahvuse poolt võistluste peasekretariaadis hiljemalt kolm kuud enne võistluste algust.

§ 3. Rahvust esindavad igal üksikul matšil ainult seitse laskurit, kellest tegelikult võistlevad

viis. Laskurite nimed teatatakse võistluste büroole vastava matši eelpäeval hiljemalt kell 17. Nimestikus määratakse nende viie laskuri nimed, kes kohe matši alguses laskma hakkavad.

§ 4. Rahvust võivad esindada võistlustel laskurid või nende asendajad, kes on olnud esindatava riigi kodanikud vähemalt kaks aastat või selle riigi asutamisest alates. Seda tõendavad asjaosalised rahvused võistlusi korraldavale komiteele ausõnaliselt.

§ 5. Võistluspäeva hommikul määrab meeskonna kapten lõplikult kindlaks viis laskurit, keda pärast esimese lasu laskmist ei saa asendada. Õnnetuste või ametiarsti, võistluste presiidiumi või peakomissari poolt konstateeritud haiguste puhul, mis teevad laskuril laskmise jätkamise täiesti võimatuks, võib katkestatud laskmist jätkata meeskonna kapteni poolt määratud asendaja.

§ 6. Juhul, kui mõni rahvus saadab tulejoo-
nele, kus on ette nähtud viiemeheline meeskond, vähemaliikmelise meeskonna, võib selliste meeskondade hindamine toimuda järgmistel tingimustel:

Poolikuid meeskondi klassifitseeritakse täielikult komplekteeritud meeskondadest eraldi poolikute meeskondade laskurite poolt saavutatud punktide kogusumma järgi ja neile antakse vas-

tav auhind arvestusega: üks viiendik täismeeskonna auhinnast iga osavõtnud meeskonna liikme peale. Võistluse sooritamiseks on igal pooliku meeskonna laskuril õigus kasutada üht viiendikku ajast, mis on määratud viiemehelisele meeskonnale. Poolikute meeskondade võistluse alguse kellaajad määrab kindlaks võistlust korraldav komitee poolikute meeskondade vahel tõmmatava liisu abil.

§ 7. Iga rahvus peab aegsasti määrama ühe esindaja, kes viibib võistluste juures, ja keda võib igal ajal määrata laskeraja, kaebuste ja hindamise žürii liikmeks.

§ 8. Laskeradade ja kaebuste žürii moodustatakse võistlusmääruste täitmise järelevalvami- seks ja kõigi protestide läbivaatamiseks. Nende žüriide kompetentsi ei kuulu laskurite hindami- sega seoses olevad küsimused. Kõik kaebused peavad olema koostatud kirjalikult ja need peab žürii presidendile üle andma see rahvus, kuhu kuulub laskur.

Rahvusvahelise Laskurite Uniooni president nimetab laskeradade žürii järgmises koosseisus: võistlusi korraldava rahvuse esindaja, kes ühtlasi juhib žürii tööd;

Rahvusvahelise Laskurite Uniooni saadik ja peale selle 3 kuni 5 liiget, olenevalt võistlustest osavõtvaist rahvustest, kes valitakse nende esindajate hulgast.

Žürii liikmed peavad viibima selle võistlusala askerajal, kuhu nad on määratud.

Laskeradade žürii otsuseid võib muuta kaebuste žürii, kes otsustab küsimused viimasena.

Kaebuste žürii, keda samuti nimetab Rahvusvahelise Laskurite Uniooni president, koosseisu kuuluvad:

Rahvusvahelise Laskurite Uniooni delegaat, kes on ühtlasi žürii esimees;
võistlusi korraldava rahvuse esindaja;
võistlevate rahvuste delegaat.

§ 9. Hindamiskomisjoni nimetab Rahvusvahelise Laskurite Uniooni president. Selle koosseisu kuuluvad:

Laskurite Uniooni delegaat kui juhataja;
võistlusi korraldava rahvuse esindaja;
viis kontrolli, kes valitakse loosi teel enne võistluste algust võistlustest osavõtvate rahvuste esindajaist.

Hindamiskomisjoni otsused, mis käsitlevad vaieldavaid laske, on lõplikud appellatsiooni võimaluseta. Muudes asjades on võimalik apelleerida võistlusi organiseerivale komiteele.

Kaebusele antakse vastav käik, kui selle on esitanud see rahvus, kellesse asi puutub, ja mitte hiljem kui 24 tundi pärast antud harjutuse võistlustulemuste avaldamist.

§ 10. Tabamuste näitamine ja punktide märkimine laskemärkidel toimub Rahvusvahelise Laskurite Uniooni poolt vastuvõetud standard-süsteemi järgi, ja nimelt:

kuulist tabatud koht märgil näidatakse ringikujulise värvilise paletiga (kettaga). Palett asetatakse märgile selliselt, et selle keskkohas olev 4 sm läbimõõdus avaus jääks otse kuuliaugu kohale;

palett on värvitud ühelt küljelt valgeks ja teiselt mustaks tabamuste näitamiseks märgi sihtpildil (mustal) valgega ja väljaspool sihtpilti (valgel) mustaga;

ringid 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 näidatakse paleti musta poolega, asetades selle allpooltoodud joonisel näidatud kohtadele märkraamil:

6	7	8
4		5
1	2	3

ring 9 näidatakse paletti vibutades püstloodis üles-alla;

ring 10 näidatakse paleti ringikujulise liigutamisega sihtpildi kohal;

tabamused väljaspool ringe näidatakse paleti asetamisega harilikus korras kuuliaugu kohale ja seejärel vibutatakse paletti põigiti märgi ees.

Paletiga vibutatakse põigiti ka kõigi möödalaskude juhtudel.

§ 11. Kõik lasud, mis on lastud laskerajale või ette maha, loetakse võistlusseeria (proovi) laskudeks.

§ 12. Ühe ja sama märgi tabamisel üheaegselt kahe või rohkema lasuga annulleeritakse need lasud ning asjasthuvitatud laskur võib korrata oma lasku.

§ 13. Tabamuste kleepimine on nõutav matsidel. Kleepimine toimub läbipaistva paberiga.

§ 14. Märklehtede kontrollimine toimub võistlust korraldava komitee juhtimisel ja hindamiskomisjoni järelevalvel.

Niipea, kui keegi laskureist on vastavad võistluslasud märki välja lasknud, kaetakse märgil lindiga kinni kõik sellised tunnused, mille järgi võiks määrata laskuri kuuluvust rahvusse, nagu märgi number või ükskõik missugune see märgis ka on.

Märkleht ilma sellise tunnuseta saadetakse viivitamata kontrollpunkti.

§ 15. Klassitamine toimub iga rahvuse viie laskuri poolt saavutatud punktide kogusumma arvu suuruse järgi.

§ 16. Püstoleist ja väikekaliibrilistest püssidest võistlustel vaieldavate tabamuste hindami-

seks tuleb kasutada 5,5 mm läbimõõdus kaliibri mudelit.

§ 17. Punktide võrdlusel toimub vahe määramine:

1. Suurima tabamuste arvu järgi kogu märklehes.

2. Suurima tabamuste arvu järgi märklehe südamikus (sihtpildis).

3. Suurima tabamuste arvu järgi ringides 10, 9, 8 jne.

4. Kui need vahede määramised ei ole küllaldased võistlejate eraldamiseks nende individuaalsel klassitamisel, loetakse selle võistleja, kelle märgi keskpunktist kaugem pihtamus viimases märgis on lähim märgi keskpunktile, saavutus paremaks.

Mitmest asendist võistlemisel võetakse selline vahe määramine järjekorras:

1. püstiasendile;
2. põlvelt-asendile;
3. lamades-asendile.

Tabamuste kaugus märgi keskpunktist mõõdetakse täpse mõõduvahendiga kuuliaugu keskkohest märgi keskpunktini.

Juhul, kui meeskondade punktide arvud on võrdsed, toimub vahe määramine meeskonna esimese ja viimase laskuri poolt saavutatud punktide üldsumma vähima vahe järgi.

§ 18. Laskurite riietus peab võimaldama kontrollida laskeasendit igal ajal, ilma et see kontrollimine segaks neid laskmisel. Välispidised pehmed topised on lubatavad:

õlal, kabaraua pesa kohal;
mõlemal küünarnukil kuni püssirihma hoidjani (kaasa arvatud) ja põlvel maapinnale või laskematile toetaval kohal.

Keelatud on topised riiete all ja varjatud topised. Püssirihma kasutamine on lubatud ainult ühel käel. Rihma laius, ka siis, kui see on topisega, ei või ületada 40 mm.

Püssirihma libisemise vältimiseks on lubatud kasutada trippi või haaki. Keelatud on varrukaga kinda kandmine.

Keelatud on kõik vahendid, mis võivad kergendada laskmist ja mida ei ole ette nähtud käesolevais määrustes või mis on vastuolus nendega.

ERI JUHENDID PÜSSIDEST LASKMISEL

§ 19. Matš peetakse võistluste kavas kindlaksmääratud ajal.

§ 20. Ühes ametliku registreerimisega peab rahvus sisse maksma võistluste kavas fikseeritud osavõtumaksu.

§ 21. Matšil antakse igale rahvusele kasutamiseks vähemalt üks laskekoht laskeasendite jaoks.

Laskeaega antakse iga rahvuse viiemehelisele meeskonnale vähemalt 30 tundi, s. o. 6 tundi laskurile.

Laskekohad rahvuste vahel jaotatakse loosi teel.

Loosi tõmbamine toimub matši eelpäeval kell 17.

§ 22. Lastakse 300 m distantisilt, 1,0 m läbimõõdus, musta 0,6 m sihtpildiga märgi pihta. Märgi üldpindalale on tõmmatud 5 sm vahedega 1 kuni 10 nummerdatud ringid.

Matši eelpäeval, pärast lõunat, antakse iga matšist osavõtva rahvusmeeskonna korraldusse laskerajal tasuta vähemalt üks matšil kasutatavaist laskekohtadest (märkidest), kus oleks võimalik harjutada kolmest asendist.

§ 23. Lastakse kartongmärkide, s. o. iga 10-lasulise seeria järel vahetatavate märkide pihta. Tabamused näidatakse paletiga (kettaga) ja registreeritakse, märklehtede kontrollimise hõlbustamiseks, hindamiskomisjonis.

§ 24. Iga laskur laseb 120 lasku (püsti-, põlv- ja lamades-asendist à 40 lasku) paragrahvides 26—28 kirjeldatud asendeist.

10-lasuline seeria lastakse katkestamatult.

Igas asendis on seeria algusel või vahepeal lubatud lasta 10 proovilasku.

§ 25. Kõik relvad, mis on kontrollitud julgeoleku mõttes, on eranditult lubatud.

Siiski olgu tähendatud, et:

- keelatud on kasutada püssile monteeritud optilisi sihikuid;
- püssi kaliiber ei tohi ületada 9 mm;
- selle raskus koos kõigi abivahenditega ei või ületada 9 kg ja
- iga laskur peab laskma kõigis kolmes asendis samakaliibrilisest relvast.

PÜSTIASEND

§ 26. Laskuri keha peab tuginema mõlemal jalal ilma mingi kõrvaltoeta.

Relv ühes juurdekuuluvate vahenditega võib toetuda ainult vastu üht õlga ja selle vastaspoolsele käele.

Kark (seen) on lubatud.

Keelatud on igasugused topised ja muud vahendid, mis võiksid pakkuda tuge relvale.

PÕLVELT-ASEND

§ 27. Põlvelt-asendis võib kasutada pehmet patja. Padi tuleb asetada jalgasääre alla selliselt, et põlv ja varbad puudutaksid maad või laske-matti.

Lubatavad on ainult võistluste korraldajate poolt kahes eri suuruses, vastavalt laskurite kasvule, muretsetud padjad. Relv ja selle juurde kuuluvad vahendid võivad toetuda ainult vastu üht õlga ja vastaspoolsele käele.

Relva kandev käsi peab toetuma põlvele. Samapoolne jalg peab toetuma täie tallaga vastu maad.

Päästmist teostav (lae kaela haarav) käsi ei tohi mingil tingimusel puudutada teist kätt.

Püssirihma kasutamine on lubatud.

Keelatud on relva toetamist võimaldavate topiste ja muude vahendite kasutamine.

LAMADES-ASEND

§ 28. Laskur peab lamama ilma igasuguste patjadeta kõhuli maa peal või laskerajal varusoleval laskelavatsil otse või põigiti laske suunale.

Keha ülemine osa peab toetuma mõlemale küünarnukile.

Käsivarred, samuti ka kuuevarrukad peavad nähtavalt eralduma maapinnast või laskelavatsimatist.

Topised ja vahendid, mis võiksid olla toeks relvale, on kõvasti keelatud.

Relv ühes selle juurde kuuluvate abivahendi-

tega võib toetuda ainult vastu üht õlga ja vastas-
poolsele käele.

Lae kaela haarav ja päästmist teostav käsi ei
tchi mingil tingimusel puudutada teist kätt.

Püssirihma kasutamine on lubatud.

Kark on keelatud.

ERI JUHENDID PÜSTOLEIST LASKMISEL

§ 29. Matš peetakse võistluskavas määratud
ajal.

§ 30. Ühes ametliku registreerimisega peab
iga rahvus tasuma võistluskavas määratud osa-
võtumaksud.

§ 31. Igale rahvusele määratakse matšil
vähemalt kaks laskekohta (märki). Laskmise
aega antakse igale laskurile vähemalt kolm
tundi.

§ 32. Lastakse 50 m distantisile, 0,5 m läbi-
mõõdus, 10-ringilisse, musta 0,2 m sihtpildiga
märgi pihta.

Laskmise eelpäeval, pärast lõunat, antakse
rahvuse matšimeeskonda määratud võistlejate
ja asendajate korraldusse harjutuslaskmiseks
vähemalt üks matšimärk.

§ 33. Laskmine toimub kartongmärkide, s. o.
iga 10-lasulise seeria järel vahetatavate märkide

pihta. Tabamused näidatakse paletiga (kettaga) ja registreeritakse märklehtede järelkontrolli hõlbustamiseks hindamiskomisjonis.

§ 34. Iga laskur lasneb vaba käega 60 lasku.

10-lasuline seeria lastakse katkestamatult.

Lubatud on 18 proovilasku enne seeriaid v. seeriade vahel. Vaba käe all mõistetakse seda, kui relva hoidva käe vars ei tugene keha külge ja relva päral ei ole käsivarrele toetuvat või käsivart katvat pikendust.

§ 35. Relvana on lubatud kasutada eranditult kõiki kaliiber 22 (5,5 mm) püstoleid, mis peavad julgeoleku mõttes olema kontrollitud. Keelatud on relvadele asetatud optilised sihtimisvahendid.

§ 36. Laskemoon: ärides müüdavad vabad padrunid, kaliiber 22 «short», «long» või «long rifle», kuul puhtast või galvaniseeritud tinast, kuuli raskus 40 grainsi (2,6 g), kaliibri maksimum 23" (5,85 mm).

ERI JUHENDID VÄIKEKALIIBRILISTEST PÜSSIDEST LASKMISEL

§ 37. Rahvusvahelistel võistlustel peetakse väikekaliibrilistest püssidest 50 m distantsil eri matšid:

1. püstiasendist;
2. põlvelt-asendist;

3. lamades-asendist ja
 4. individuaaltšempionaat kolmest asendist.
- Võistluste üldreeglitena käsitletakse rahvusvahelisi võistlusmäärusi.

Distsants: 50 m.

Laskude arv: 40 lasku igast asendist.

Püsti- ja põlvelt-asendis 8 seeriat à 5 lasku; lamades 20 seeriat à 2 lasku; seeriade eel või vahel 10 proovilasku.

Relvad: vabad, raskus mitte üle 9 kg, kaliiber 22 padrunile. Muud määrused samad, mis 300 m vabapüssil.

Relvadele asetatavad optilised sihtimisvahendid on keelatud.

Laskemoon: ärides müüdavad vabad padrunid kaliiber 22 «short», «long» või «long rifle», kuulid puhtast või galvaniseeritud tinast, kuuli raskus mitte üle 40 grainsi (2,6 g), kaliiber 23" (5,85 mm).

Märk: 20 sm läbimõõdus kartong, jaotatud 10-ks ringiks, ringide vahe 10 mm; must 14 sm läbimõõdus sihtpilt moodustub ringidest 4 kuni 10. Keskel 20 mm läbimõõdus 10. ring, milles hindamise hõlbustamiseks on 10 mm läbimõõdus keskring.

Meeskond: viis laskurit rahvuselt. Iga rahvus peab registreerima matšidest osavõtuks

meeskonna eraldi püsti-, põlvelt- ja lamades-
asendile. Kõige kolme asendi matsidest võivad
osa võtta ühed ja samad laskurid.

Klassitamine: nagu vabapüssi 300 m
matsil, ainult punktide võrdsusel, loetakse indi-
viduaalhindamisel tagajärg kõrgemaks sel las-
kuril, kel on rohkem tabamusi 10 mm keskringis.

Juhul, kui ka sel esimesel hindamisel punktide
arv jääb võrdseks, loetakse saavutus paremaks
sel võistlejal, kel märgi keskpunktist kaugem
tabamus viimases märgis on keskpunktile lähim,
nagu see on ette nähtud § 17 p. 4 teistele relva-
dele.

INDIVIDUAALMATSI MÄÄRUSED SOJA- PÜSSIST LASKMISEL

§ 38. Individuaalmatsš sõjapüssist on lubatud
rahvuste liitudest (föderatsioonidest) saadetud
laskureile.

Võistlustele saadetavate laskurite arv välis-
maa liitudele on piiramatu.

Võistlustest huvitatud liit peab teatama võist-
lusi korraldavale komiteele hiljemalt 8 päeva
enne võistluste avamist võistlustele saata kavat-
setavate laskurite maksimumarvu.

Võistlusi korraldava rahvuse laskurite arv ei
või ületada ühegi välisliidu laskurite arvu.

Märk: rahvusvahelise vabapüssi-matši laske-
märk.

Relv ja laskemoon: korraldava rah-
vuse määrustepärane sõjapüss ja laskemoon.

Määrustepärase relva muutmine on keelatud.

Vajalise arvu uusi relvi saab võistlusi korral-
dada komitee oma maa sõjaministrilt.

Igale võistlusest osavõtjale rahvusele antakse
loosiga 20 püssi. Loosi tõmbavad omavahel kõik
võistlustest osavõtjad rahvused.

Loosiga saadud püsside hooldamist korraldab
rahvuse laskurite meeskonna vanem. Loosiga
saadud püssid on varustatud kontrollplommi-
dega. Iga rahvus kasutab loosiga saadud püsse
oma äranägemisel võistlustel ja individuaalmatši
laskmisel sõjapüssidest.

Lastakse 6 seeriat à 10 lasku, püsti-, põlvelt-
ja lamades-asendist à 2 seeriat.

Proovilaske: 18 (6 lasku igast asendist), see-
riate eel või vahel.

Püssirihma kasutamine on lubatud kõigis kol-
mes asendis.

Ühe seeria laskmiseks aega 15 minutit.

SÕJAPÜSSIMATŠ MEESKONDADELE

§ 39. Soovi korral korraldatakse sõjapüssi-
matš viiemehelistele meeskondadele eespoolkir-
jeldatud tingimustel.

Rahvus, kes soovib sellest võistlusest osa võtta, teatab enne laskmise algust nende viie laskuri nimed, kelle sõjapüssist 300 m individuaalvõistlusel saavutatud punktid moodustavad meeskonna punktide üldsumma.

ERI JUHENDID KIIRLASKMISEL PÜSTOLEIST

§ 40. Püstoleist korraldatakse kiirlaskmisi meeskonna- ja individuaalmatšidena ning maailmameistri tiitlile.

Relv: vaba, igasuguse kaliibriga automaatpüstolid või -revolvrid.

Kaugus: 25 m.

Märk: ühele kõrgusele asetatud ja kuju teljest kuju teljeni 0,75 m vahega eraldatud üheaegselt ilmuvat-kaduvat kuus siluett-kuju; kuju kõrgus olümpiamudelil 1,63 m; kujud mustad, foon valge. Kujude käivitamine ja aja kontrollimine toimub automaatselt.

Tulejoon: laskuri kasutada on 2 m laiune laskeplatvorm. Laskekohale asub laskur suunaga märkide poole.

Laskeasend: püsti, vabalt käelt. Laskuril on õigus enne märkide ilmumist tõsta kätt märkide suunas.

Laskmine: laskejuhataja küsib: «Kas olete valmis?» («Etes-vous prêt?») Kui laskur on vastanud: «Valmis» («Prêt»), ilmuvad siluett-kujud. Aega arvestatakse kujude ilmudes.

Laskude arv:

3 seeriat järjestikku à 6 lasku 8 sekundi jooksul
3 seeriat järjestikku à 6 lasku 6 sekundi jooksul
3 seeriat järjestikku à 6 lasku 4 sekundi jooksul

Klassitamine: 9 seeria pealt kokku kõige vähema karistuspunktide arvu järgi.

Karistuspunktid saadakse kujudest möödalasatud laskude arvu korrutamisel vastava seeria laskeajaga sekundeis.

Näide: ühes 6-sekundilises seerias on mööda 1 lask ja ühes 4-sekundilises seerias 3 lasku = $(1 \times 6) + (3 \times 4) = 18$ punkti.

Meeskondade paremus selgitatakse meeskonna viielt laskurilt individuaal-klassitamisel tuletatud punktide summa liitmisega. Selliselt saadud vähemat punktide summat eviv meeskond loetakse parimaks.

Vahe määramine: karistuspunktide võrdluseks vahe määramiseks lastakse üks või mitu täiendusseeriat (à 6 lasku 3 sekundi jooksul) kuni selgub vahe.

Märkide kontroll: tagajärgi kontrollitakse iga 6-lasulise seeria järel. Kõik kuuli-

augud topitakse kinni puupulkadega. Kuulidest servalt riivatud siluettkujud asendatakse uutega.

ÜLDEESKIRJAD

§ 41. Rahvus, paludes matši korraldamise luba, kohustub organiseerima ettenähtud ajal ja kohas rahvusvahelise laskevõistluse, millest osavõtt on võimaldatud kõigile uniooni liikmesrahvustele.

Neil võistlustel peavad peale laskmise mitmesuguseist relvadest olema sellised laskmisalad, kus kasutatakse matšidel lubatavaid relvi, asendeid ja laskemoona.

§ 42. Igal võistlusosal reserveeritakse igale rahvusele vähemalt üks laskekoht (märk). Võistlusi korraldava rahvuse laskureil on eesõigus võistlustest osavõtuks.

§ 43. Vabapüssi 300 m ja püstoleist 50 m matšide vahel peab alati olema ühepäevane vahe.

§ 44. Matšid peavad olema lõpetatud hiljemalt rahvusvaheliste võistluste sulgemise eelpäeval.

§ 45. Matšidel antavate auhindade väljaandmine peab toimuma kohe pärast matšide lõppu.

SISUKORD

I. Võistluste alad ja tingimused

	Lk.
§ 1. Võistluste tingimused	3
1. Laskmine sõjapüssist	3
2. Laskmine vabapüssist	4
3. Laskmine kodumaal valmistatud väikekaliibrilisest vintpüssist	5
4. Laskmine väikekaliibrilisest vabapüssist	6
5. Laskmine iga süsteemi sõjapüstolist — revolverist	7
6. Laskmine väikekaliibrilisest püstolist	8
§ 2. Klassikatsete sooritamine	8
§ 3. Turniirisüsteemilised meeskondade duell-laskevõistlused	8
§ 4. Korrespondents-laskevõistlused	9
§ 5. Kompleksvõistlused	10
§ 6. Snaiperite võistlused	12

II. Võistlustest osavõtmine

§ 7. Osavõtjad ja meeskondade koosseis	13
§ 8. Võistlejate õigused ja kohustused	14
§ 9. Esindajad	16

III. Kohtunike kohustused

§ 10. Kohtunikekogu	17
§ 11. Peakohtunik	17
§ 12. Peakohtuniku asetäitja	19
§ 13. Tulejoone vanemkohtunik	19
§ 14. Tulejoone tehniline kohtunik	20
§ 15. Kontrollid	21
§ 16. Märkide joone vanemkohtunik	22
§ 17. Sektorikohtunik	23
§ 18. Märkide joone vanemkohtuniku abi	24
§ 19. Märkide joone tehniline kohtunik	25
§ 20. Näitaja märkide juures	26
§ 21. Võistluste tulemuste arvestuskomisjon	27
§ 22. Vanemkohtunik võistlejate juures	28

IV. Võistlusmäärused

§ 23. Üldised nõuded	29
§ 24. Määrused laskmiseks üksikasendeist	30
§ 25. Tabamuste vaatlemine ja näitamine	32
§ 26. Tagajärgede hindamine	34

V. Võistluskoht, selle sisustus ja inventar

§ 27. Sisekorrajuhendid lasketiirudes ja laskeväljadel	36
§ 28. Väikekalibriliste relvade tiirud	37
§ 29. Laskerada	38
§ 30. Laskuri riietus	40
§ 31. Relvad	40
§ 32. Laskemoon	42
M ä r g i d	45

Lisad

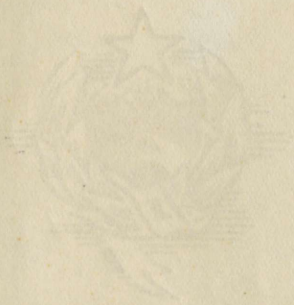
1. Duell-laskmise protokoll	53
2. Avaldus meeskonna osavõtuks	54
3. Laskuri arvestuskaart	55
4. Tabamuste arvestuskaart	56
5. Laskevõistluste protokoll	57
6. Laskespordi katsete normid	58

Eri lisa:

Rahvusvahelise Laskurite Unioni võistlusmäärused
meeskondadele

Üldjuhendid võistlusteks püssidest ja püstoleist (revolvreist)	60
Eri juhendid püssidest laskmisel	67
Püstiasend	69
Põlvelt-asend	69
Lamades-asend	70
Erijuhendid püstoleist laskmisel	71
Eri juhendid väikekalibrilistest püssidest laskmisel	72
Individuaalmatši määrused sõjapüssist laskmisel	74
Sõjapüssimatš meeskondadele	75
Eri juhendid kiirlaskmisel püstoleist	76
Uldeeskirjad	78

T. K.

Rbl. 1.—

A-17526

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00495029 3

48 751 4

Rbl. 1.—

A-17526

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00495029 3

48 751

LASKESPORT O VOISTLUSMÄÄRUSED

VOISTLUS- MÄÄRUSED

LASKESPORT

RK·PEDAGOOGILINE KIRJANDUS·